

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของ เรื่องที่จะศึกษา

ในต่างประเทศโดยเฉพาะในทวีปยุโรปและอเมริกา มีผู้นิยมใช้ไม้กระถางประดับ และปลูกเลี้ยงในอาคารมา เป็น เวลานานแล้ว และไม้กระถางที่ให้ดอกได้รับความนิยมและมีราคาสูงกว่าไม้ใบ ต้นกล้วยไม้จัด เป็นไม้กระถางราคาสูงชนิดหนึ่งและยังมีคุณสมบัติที่ดีกว่า คือ ต้นสามารถเจริญเติบโตได้ดีในอาคารและให้ดอกได้สม่ำเสมอ

ปัจจุบันชาวไทย เริ่มนิยมการปลูกประดับต้นไม้นอกบ้าน ภายในบ้าน และสถานที่ทำงาน สถาปนิกบางรายนิยมออกแบบบ้านให้ได้รับแสงแดด เพื่อจัดสวนภายในบ้านได้ การมีต้นไม้อยู่ในบริเวณบ้านหรือสถานที่ทำงานก่อให้เกิดความสดชื่นและลดความตึงเครียดได้ ผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารที่ไม่มีพื้นที่ภายนอกพอที่จะปลูกต้นไม้ได้สะดวก เช่น ในคอนโดมิเนียม ทาวน์เฮาส์ ตึกแถว ได้พยายามปลูกต้นไม้ในที่จำกัด ซึ่งถ้าจะ เปรียบเทียบกันระหว่างต้นไม้ทั่วไปแล้ว ต้นกล้วยไม้มีข้อได้เปรียบต้นไม้อื่นหลายประการ เพราะสามารถปลูกเลี้ยงได้เจริญงอกงามดีทั้งภายในและภายนอกอาคาร และยังสามารถให้ดอกได้ตามปกติ ต้นกล้วยไม้บางชนิดจะให้ดอกที่สามารถบานอยู่บนต้นได้นานกว่า 2 เดือน กล้วยไม้มีต้นซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ กัน ดอกมีหลายสี ช่อดอกมีหลายแบบ สามารถนำไปใช้ประดับสถานที่โดยวางเพียงต้นเดียว หรือจัดวางเป็นกลุ่ม จัดเป็นสวนเล็ก ๆ ต้นกล้วยไม้มีการเจริญเติบโต ในสภาพที่ให้น้ำ และปุ๋ยน้อยกว่าพืชอื่น เมื่อดอกร่วงโรยไป ต้นยังมีลักษณะสวยงาม ใช้วางประดับได้ต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถขยายพันธุ์ได้ง่าย ในเวลาไม่นานนักก็ขยายได้เป็นจำนวนมาก ถ้ามีการส่งเสริมการใช้กล้วยไม้ประดับในอาคารทั้งตลาดในประเทศและนอกประเทศแล้ว สามารถที่จะผลิต เป็นการค้าได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในเรื่องนี้มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาถึงความแตกต่างในลักษณะการขยายพันธุ์ และการใช้ปัจจัยการผลิตในการเพาะ เลี้ยง เนื้อ เยื่อ และ เพาะ เมล็ด
2. ศึกษาต้นทุนและรายได้ของแต่ละขั้นตอนการผลิต เริ่มตั้งแต่การเพาะ เลี้ยงจนกระทั่ง เป็นต้นกล้วยไม้
3. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้ง เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในการผลิต ต้นกล้วยไม้ เพื่อระดับสถานที่

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาด้านทุนและรายได้จากการผลิตต้นกล้วยไม้เพื่อประดับ เป็นการศึกษาย่อยลง ตั้งแต่เริ่มการขยายพันธุ์ การปลูก การบำรุงรักษา จนกระทั่งได้ผลผลิตและนำออกจำหน่าย ดังนั้นจะกำหนดขอบ เขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ชนิดกล้วยไม้ที่จะทำการศึกษา หมายถึง กล้วยไม้สกุลหวายลูกผสม (Dendrobium) และสกุลแวนดาลูกผสม (Vanda)
2. ต้นกล้วยไม้ หมายถึง ต้นกล้วยไม้ในขวดเพาะ ต้นในกระถางหมู ต้นในกระถางนิ้ว และต้นในกระถางขนาด 3 นิ้ว ซึ่งเป็นขนาดให้ดอก
3. ขอบเขตพื้นที่ทำการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ
  - ก. ขั้นตอนการเพาะ เมล็ดและ เพาะ เลี้ยง เนื้อ เยื่อ เก็บข้อมูลจากบริษัทที่ให้บริการทางด้านนี้ 2 บริษัท ในเขตหนองแขม ได้แก่ บริษัทบางกอกฟลาวเออร์เซ็นเตอร์ จำกัด และบริษัทบางกอกออร์คิด จำกัด
  - ข. ขั้นตอนการปลูกและบำรุงรักษา เก็บข้อมูลจากเกษตรกรในเขตหนองแขม บางเขน และมีนบุรี จำนวน 10 ราย เป็นตัวอย่างของการศึกษา
4. การวิจัยนั้นจะสำรวจบริษัทที่ทำการขยายพันธุ์และ เกษตรกรผู้ปลูก เลี้ยงต้นกล้วยไม้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุน รายได้ ตลอดจนวิถีทางการตลาดของต้นกล้วยไม้ เพื่อนำมา วิเคราะห์ สรุปผล ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในลักษณะการขยายพันธุ์ และการใช้ปัจจัยการผลิต ในการเพาะ เมล็ดและเพาะ เลี้ยง เนื้อ เยื่อ
2. ทำให้ผู้ประกอบการทราบถึงต้นทุนการผลิต รายได้ที่ได้รับอย่างถูกต้อง และทราบถึงข้อบกพร่อง ปัญหาอุปสรรคในการผลิต พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา
3. ทำให้ทราบถึงภาวะตลาด ราคา ความเคลื่อนไหวของราคาและช่องทางการจำหน่าย
4. เพื่อให้ผู้ที่สนใจใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาและตัดสินใจที่จะประกอบการค้า ต้นกล้วยไม้
5. เพื่อ เป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตและการค้าต้นกล้วยไม้ เพื่อประดับสถานที่ให้แพร่หลายทั้งในและนอกประเทศ
6. เพื่อ เป็น เอกสารทางวิชาการที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาและค้นคว้า

1. รวบรวมและศึกษาจากแหล่งปฐมภูมิ โดยวิธีการต่อไปนี้
  - ก. จากการศึกษาสภาพทั่วไปของบริษัทที่ให้บริการเพาะ เลี้ยง เกษตรกร ผู้ปลูก เลี้ยง และตลาดการค้าต้นกล้วยไม้ในประเทศและต่างประเทศ
  - ข. สัมภาษณ์บริษัทที่ให้บริการเพาะ เลี้ยง เกษตรกรผู้ปลูก เลี้ยงต้นกล้วยไม้ และผู้ส่งออกโดยตรง โดยอาศัยแบบสอบถามที่จัด เตรียมไว้ล่วงหน้า
2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ โดยค้นคว้าและศึกษาจากเอกสาร หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเพาะ เลี้ยงต้นกล้วยไม้ และหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ นำมาทำการวิเคราะห์ โดยอาศัยข้อเท็จจริงจากการสังเกตการณ์ ตลอดจนข้อมูลจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนี้ และข้อมูลทางสถิติจากสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมวิชาการเกษตร และหน่วยรายงานการเผยแพร่ กองวิชาการ กรมศุลกากร มาประกอบการวิเคราะห์เป็นส่วนรวม และสรุปผล